

danne sig en Mening herom. Jeg skal ganske i Almindelighed bemærke, at for det første gaar Lovforslaget i alt væsentligt ud paa at samle de tidligere spredte Bestemmelser, og det er Resultatet af saa omhyggelige Behandlinger af Jagtinget, hvor det er blevet vedtaget, saavidt mig bekendt, med god Enighed, at der er ikke nogen Grund til at frygte for, at Smaamanden skal blive trykket. Overhovedet findes der ikke der den Forskel mellem Smaamanden og en stor Mand, som vi have herne; der er naturligvis ogsaa en Mod-sætning, men ikke paa denne Maade. Hvad det navnlig kommer an paa at kende, er Jordforholdene deroppe, og det kan ogsaa tit være vanskeligt for Færinger at gøre sig ret forstaaelige. Den ærede Folketingsmand for Færøerne (Thomsen) bemærkede saaledes til den første ærede Taler, at den, der havde en Gyllden Jord, ikke kunde have samme Ret som den, der havde 6 Marker Jord, og der-ved ledes jo hos Folk herne den Tanken hen paa de forskellige Arealer, paa Smaamanden med det lille Areal og den store Mand med det store Areal. Saaledes er Forholdet slet ikke. Det, der her er blevet nævnt, Gyllden og 6 Marker, er en tænkt Deling, ikke en reel Deling. Med Hensyn til det første Membrum af § 2, som jo har vaakt nogen Betænkelighed, vil jeg bemærke, at Urer, Bjærge og andre lignende Steder, hvor Jugal tages, høre udelukkende til Haugen. De Herrer vide formodentlig, at der skelnes mellem Bø, som er det oppdyrkede, og Haugen, der er det uopdyrkede, som ligger hen til fælles Benyttelse, først og fremmest til Faareavl. Det er imidlertid ikke saaledes, at den enkelte har sin Del af Haugen, nej, alle Ejerne have Ret til ethvert Punkt i Haugen, men notabene; efter et tænkt Forhold. Faarene gaar i Flok i Haugen, og naar en har en Gyllden, og en anden har 6 Marker, vil det altsaa sige, da 1 Mark er lig 16 Gyllden, at den, der har 6 Marker, har en 96 Gange saa stor Andel som den, der har 1 Gyllden. Faarene ejes i Forening, og naar Slagten deles, deles den saaledes, at den, der har 96 Marker, faar 96 Gange saa meget som den, der har 1 Del. Ganske paa samme Maade forholder det sig med Jugalene. Sagen er jo nemlig den, at paa den Jugal-fangst, der er Tale om, i „Urer, Bjærge og andre lignende Steder, hvor Jugal tages“, kan Jangsten ikke foretages af Enkeltmand, i det mindste finder dette, saavidt mig bekendt, ikke Sted nogetsteds. Sagen er den, at Jugal tages ikke i Bø, men i Hauge, og der findes de i Bjærgsiderne, som vende ud imod Habet, og i nedstyrkede Holme. Vil man saa ud i en Ur og tage dem, skal man

i Baad med det fornødne Baadsmandskab. Ganske vist er det ikke altid Stydevaaben, der bruges; man maa endogaa til Tider ikke skyde, maa altsaa tage dem med Net, og i saa Tilfælde maa de andre ro, medens den ene tager dem. Naar man skal fange Jugal med Dmanflej, skal den vedkommende hejjes ned ved Hjælp af Tov, og der skal være en hel Mængde med til dette Foretagende. Saaledes gaar det med Jangsten, og Jangsten er altid i Fællig af Lodsejerne. Det, som her bestemmes, er da, at Jangsten, hvor der ikke er oprettet nogen anden særlig Vedtægt, deles efter Andel i Gendomsretten, og dette er i og for sig ganske naturligt. Ligesom man deler Slagten, saaledes deler man Jugalen og andre Rettigheder efter Markernes Antal. Hvis der skulde være noget, der i saa Henseende afviger fra tidligere gældende Ret, haaber jeg, at dette vil fremgaa af de Oplysninger, der ere staaede til Beje. Hvad angaar det andet Membrum af § 2, vide de Herrer, at det gaar ud paa at bestemme, at, hvor Retten til at tage Jugal i Jugalpladsjer ikke er ordnet ved Dom eller tinglæst Brev, og der er Tvivl om, hvorvidt den hører til den ene eller anden Bygd, skal Sagen være afgjort i Løbet af 4 Aar. Man skal først gaa efter Dommen, hvis der er Dom, og ellers efter tinglæst Brev, men hvis der heller ikke er noget saadant, skulle Lodsejerne i Jugalbjærgene enes derom. I modsat Fald skulle de gaa til Landvæsenskommissionen, og hvis de ikke sørge for det inden et Tidsrum af 4 Aar, ja saa skal Rettigheden tilfalde den eller de Bygder, hvortil Jugalpladsen hører. Jeg mener, at der dermed nødvendigvis maa forstaaes den Bygd, som hidtil har brugt Jugalpladsen. Andet indeholdes der slet ikke i det andet Membrum af § 2; der indeholdes ikke Spor af ny Regler, kun den Regel, at hvor der ikke er en Afgørelse, skal der staves en ny til Beje enten i Almindelighed eller ved Landvæsenskommissionens Afgørelse i Løbet af 4 Aar. I modsat Fald kan man ikke mere rejse Spørgsmaalet, saa tilfalder Jugalretten den Bygd, hvortil Jugalpladsen hører.

Jeg har her søgt at give mit Bidrag til Sagen uden i øvrigt at ville komme nærmere ind derpaa; jeg tror, de Herrer gøre bedst i at overlade dette til Udvalget. Efter hvad der staar i Motiverne, er det ikke noget ganske lille Materiale, Udvalget vil saa at gennemgaa; men Indholdet er af den Bestaaffenhed, at det ikke i Ministeriet har vaakt nogen Tvivl om, at Lovforslaget i det hele taget er godt.

Da ingen yderligere ønskede at udtale sig, sluttedes Forhandlingen.